

Deel 1: Bekappen

Bij de hoefsmid

“Op tijd corrigerend bekappen is van heel groot belang voor de latere carrière van een paard.”

Een gezonde paardenvoet begint bij goed bekappen. Maar wanneer is het goed, waar kan je als eigenaar op letten en op welke leeftijd begin je ermee? KWPN-hoefsmid Hans Folmer is er duidelijk over: “Zodra het nodig is! Zo simpel is het.”

TEKST: YVONNE BUIS • BEELD: CHARLOTTE DEKKER

“Voor dat ik een paard bekap kijk ik eerst goed hoe het loopt, maakt niet uit hoe oud het is,” begint Hans Folmer. “Hoe tilt het zijn voet op, hoe zet het de voet weer neer. Tegelijkertijd kijk ik of de voetas recht is of gebroken. De voetas is de denkbeeldige lijn door de koot en de hoef. Deze twee moeten het liefst in een rechte lijn lopen. Bij paarden met een steile voet, of juist een beetje week gekoot, is deze lijn niet recht, dat nomen we ‘gebroken’. Een iets gebroken voetas hoeft geen probleem te zijn, zeker niet wanneer dit in beide voeten hetzelfde is. Wel ontstaat er een probleem wanneer de voetassen ongelijk zijn, bijvoorbeeld bij één steile voet of juist één platvoet.” Folmers ervaring is dat ongelijke voeten leiden tot blessures. “Springpaarden zullen geneigd zijn om meer op hun vlakke voet te landen, waardoor deze een grotere kans heeft op blessures. Dressuurpaarden en tuigpaarden met ongelijke voeten kunnen nooit in balans lopen, en daardoor nooit in de top functioneren. Ik ben

echt van mening dat een dressuurpaard met ongelijke voeten nooit een crack wordt, je blijft dat altijd merken en ook zien in de bewegingsafloop. Dit is iets waar in de fokkerij al streng op wordt gelet, maar heb je toch een veulen met ongelijke voeten, dan is op tijd corrigerend bekappen dus van heel groot belang voor de latere carrière van een paard. “

Passend bij het paard

Een goed bekapte paard loopt in balans. Hans Folmer: “Zodra een paard niet meer in balans is zal het minder vrij kunnen bewegen, ook tikken ze zich dan vaak aan. Bij een goed bekapte paard is de voetas zo recht mogelijk, in ieder geval gelijk aan de andere voet. Ook wanneer je een verticale lijn van voren door de pijp en het midden van de voet trekt is dit een rechte lijn. Verder zijn de verzenen, de achterzijde van de hoeven, aan zowel de binnen- als de buitenkant even hoog en ook aan beide voeten even hoog. Daarnaast wordt altijd even netjes de straal uitgesneden zodat er geen vuil tussen kan blijven zitten en er geen losse flappen aan zitten. Voor de achtervoeten geldt hetzelfde. Ik zet wel altijd alle paarden iets ‘binnendoor’ achter. Daardoor kunnen ze hun achterbeen gemakkelijker optillen en wegzetten. Daarbij wordt de toon, de voorkant van de hoef, aan de buitenkant iets langer gelaten, maar ook dan zijn de verzenen wel gelijk aan de binnen- en buitenkant. Eén ideale stand bestaat mijns inziens niet. Het moet passend zijn bij het paard en het paard moet in staat zijn in balans te bewegen, dan is het ‘goed’.

HANS FOLMER

Hans Folmer is hoefsmid in Wolfheze. Als zoon van de hengstenhouder Herman Folmer uit Lunteren kwam hij al van jongs af aan in contact met de paarden, de fokkerij en het hoefmederijvak. Al op jonge leeftijd volgde hij de opleiding in Deurne waarna hij aan de slag ging in de ruime omgeving van zijn woonplaats. Ondertussen is Folmer een graag geziene smid en heeft hij een groot aantal sportstallen in zijn klantenbestand, sommige al meer dan 30 jaar. Sinds dit jaar is Hans Folmer de vaste hoefsmid van het KWPN-centrum en is hij verantwoordelijk voor het beslag van alle paarden die op het centrum verblijven. In deze serie geeft hij zijn visie over bekappen, hoefstanden, hoefbeslag, en wat te doen bij de meest voorkomende afwijkingen.

Leeftijd

Op welke leeftijd moet je beginnen met bekappen? Folmer: “Aan het ene veulen hoeft je heel lang niks te doen, het andere veulen moet je al na een kleine twee maanden voor het eerst corrigeren. Het is enorm belangrijk dat een veulen correct op de benen staat. Een steil voetje kan gemakkelijk een bokvoet worden, alleen met snel en vakkundig corrigeren kun je dat oplossen. Hoe jonger hoe beter. En ook met bijvoorbeeld iets ongelijke voeten of een wat afwijkende stand, zoals frans of toontredend. Je moet het echt in die eerste jaren corrigeren. Als ze eenmaal drie zijn lukt dat niet meer. Je kunt dan nog wel een beetje redden, maar eigenlijk komt het nooit meer echt goed. Je bent dan meer bezig met verbloemen dan corrigeren.”

Frequentie

Hans Folmer adviseert fokkers om hun veulens ongeveer een keer in de zes tot zeven weken te laten bekappen. “Dat is ongeveer gelijk aan de frequentie van het bekappen en beslaan van de oudere paarden. Is er echter een probleem dan wil ik ze vaker zien, liefst een keer in de drie tot vier weken. Mocht het toch misgaan en een bokvoetje zich ontwikkelen dan kun je nog proberen met een hoefschoentje de stand verder te corrigeren. In het ergste geval moet er een operatie aan te pas komen. Jammer is het wanneer de jonge paarden steeds netjes bekapt zijn en dan vervolgens in de opfok komen en nog maar een keer in de drie maanden worden bekeken. Of nog erger, de gehele periode in het land niet meer worden bekapt. Dan kun je nog zo veel tijd in een veulen hebben gestopt, als het dan weer de verkeerde kant op gaat, valt het nauwelijks meer te herstellen. Ook in de opfok is goed bekappen dus essentieel! En voor mensen die er minder verstand van hebben; laat je goed adviseren. Er zijn steeds meer paardeneigenaren die onvoldoende kennis hebben van hoeven en hoefstanden. Dat is op zich niet erg, als ze zich maar goed laten adviseren door mensen die dat wel hebben. Te vaak zie ik paarden waarvan ik denk, ‘dat had op jonge leeftijd gecorrigeerd kunnen worden’, maar dan is het al te laat. Heb je zelf niet de kennis of de tijd, neem dan een goede hoefsmid in de arm die meekijkt en meedenkt. Dat is van cruciaal belang voor het latere leven van de jonge paard.”

Natuurlijk lopen niet alleen jonge paarden op ‘blote voeten’, maar ook minder actieve recreatie-

Hans Folmer: “Ook in de opfok is goed bekappen essentieel!”

paarden en fokmerries kunnen het vaak blootvoets af. “In principe kan ieder paard zonder ijzers, mits de hoeven sterk genoeg zijn. Dus geen scheuren of brokken eraf. En paarden moeten natuurlijk ook niet te gevoelig zijn. Voor de oudere paarden is een frequentie van bekappen nog moeilijker aan te geven dan bij de veulens, maar in de regel groeit de hoef een centimeter in de vijf weken en in de zomer groeit een voet harder dan in de winter. Een paard dat correct op zijn voeten staat kan soms wel een half jaar zonder bekappen. Dit is volledig afhankelijk van de manier waarop hij wordt gehouden, wat hij voor werk doet en de kwaliteit van de hoef. Aan de eigenaar is het om te zorgen dat de hoefsmid op tijd zijn werk kan doen zodat het paard in balans en zonder voetproblemen kan doen waarvoor het wordt gehouden.”

In de volgende aflevering met Hans Folmer gaan we het hebben over hoefbeslag. ●